

A „KELET” előfizetési díja:

Vilákra postán vagy helyben házhoz hordva	
Égész évre	16 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy hóra helyben	1 frt 50 kr.
Egyes szám ára	7 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ES KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői szállás: Főtr 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények ezimzendők.

AZ ÉRTÉKESEB CZIKKEK DIJAZTATNAK. Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal! Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Országgyűlésünk teendői.

Tegnap kezdette meg a magyar országgyűlés újra tanácskozásait.

Alig hisszük, hogy újabb időben a magyar parlamentnek nagyobb horderejű tárgyak elintézése jutott volna osztályrészébe, mint a jelenleginek és még hozzá oly időben, a midőn annák napjai már meg vannak számlálva.

Az európai viszonyok bonyolodott állása, midőn az absolutismus és alkotmányos szabadság közt az élet-halál harc folyamában van s ezen óriási küzdelemben aligha nem előbb-hátrább bele fogunk sodortatni az alkotmányos szabadság érdekében.

Ezenkívül egy egész halmaz belreform megoldását várja és követeli a hon mondhatni minden polgára képviselőinktől, kik azonban nem csekély akadályokra fognak találni a reactionáriusok, tespedők és politikai bukfenczezők részéről.

Nem lehet tagadni, hogy a jelenlegi miniszteriumnak és többségnek igen nehéz feladatokat megoldásával fog kelleni megküzdenie; de ha nehéz a feladat, a fáradság legalább bővön meg fogja magát jutalmazni nemcsak a kötelesség teljesítése öntudatával, hanem az utókor haláljával is.

Ha a Tisza-kormány csak valamennyire is sikerül monarchiánkat az európai válságon nagyobbyszerű rázkodás nélkül keresztül vezetni s főleg ha sikerül belreformjainkat oly alapokra fektetni, melyeken haladva monarchiánk s abban nemzetünk lépcsőzetesen haladhat a tökéletesedés felé, akkor elmondhatjuk, miszerint az elvetett mag csira-képes volt s bőv aratást hozott.

Ily halmaz közt a kényes természetű tárgyaknak a többségben levő szabadelvű párt alig tehet mást, mint azt, hogy igyekezzen erejét lehetően összetartani, hogy mind Európában az absolutismus, mind pedig benn a hazában a reactió ellen sikeresen küzdhessen.

Országgyűlési tárgyalásaink főleg azért nehézkesek, mert mindenfelől nagy a szóáramlat és szónoklat viszketet.

Az ellenzék árgyalataitól nem várhatjuk, hogy a tanácskozások gyorsításához hozzájáruljanak; de ha a többség komolyan óhajta a vitatkozások megrovidítését, az okvetetlen sikerülni is fog.

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Az argostoli jegyző.

Uj-görög elbeszélés.

Irtta: A. R. RANGABÉ.

Első fejezet.

(Folytatás)

-- Dunque, tehát vannak nekünk palotáink s kastélyaink, mi? szolt ez többi átható pillantást vendégeire szegyezve, s igyekezvén, hogy legkevesebb se látszassék kíváncsinak, tehát millió-mások vagyunk, s ön szóval sem mondja nekem caro amico, hogyan ment végbe e nagy csoda?

Ha talán rejtett kincsekre tett szert, mire kel! akkor kölcsön felvenni.

-- Kedves jó Tapas ur, egy jegyző csaknem egy sorba helyezhető a gyontató atyával. E szerint önnek elmondhatom azt, mert másnak senkinek sem szabad megtudni. Hanem azt engedje el még ma közölne önel, hogy mi célra akarok pénzt felvenni kölcsön. Még lehet alig néhány naplefolyta után, jelen lesz ön oly ünnepegy lefolyásánál, mely felvilágosítást adand, miért voltam kénytelen minden áron megkísérlni készpénzhez jutni.

-- Oh! oh! capisco, per dio! Fogadja szerencse kíváncsatat Signor Rodinis. -- Mintha csak házasságról volna szó, per bacco! szabad tudni...

-- Majd megtudja kedves ur, mihelyt adolog annyira érik!

-- Ah cospetto, titkos házasság! Annál jobb! Gazdag házomány? mit? Tehát innen a paloták s nagy kertek? De mio caro tudja-e azt,

Nem óhajtuk mi, hogy pártunk emberei akár a házban, akár azon kívül elmulasszák a döntő erősségeket és momentumokat felhasználni; de e mellett a szőszaporitásnak és dictiozásnak barátja nem lehetünk.

Nem helyeselhetjük azt sem, a midőn a többség emberei tulságosan draszticus szereket használnak szemben a kisebbségben lévő árnyalatokkal; mert ez az illetőket, a helyett hogy meggyőznék, csökkönyössé teszük.

Igy tehetünk időnként egy-egy lépést előre a nélkül, hogy közbe hátrálnunk kellene, a midőn, ha csak az elméletek világában élünk, okvetetlen zsák-utcába jutunk, mert mivel a nemzet meg nem értette szavainkat, nem is nyújt reformjaink keresztülvitelére segédkezet.

Ne legyezzessük tehát az őzsi aristokratikus intézményeket, de a demagogok törekvéseit se támogassuk, hanem maradjunk a lépcsőnkénti democraticus haladás terén.

-- A képviselőház pénzügyi bizottsága, jan 9-iki ülésében az államadósságok előirányzatát vette tárgyalás alá. A szőlő dezamaváltásánál Száll minister előadja, hogy a hátralékok nagyon felhalmozódtak, s jelenleg mintegy 6 1/2 — 7 millióra mennek. A hátralékok azonban telegkönyvileg biztosítva vannak. A sorsolási kölcsönél Száll minister tudatja, hogy a lánchidnál a mederosz lopoknak érzelmesezkekkel való befedése szakértők véleménye szerint elherülhetetlenül szükséges s ezért e célra 12,600 frt felvételét kéri. A bizottság az előirányzatot a minister által kért 12,600 frttal megszavazza; az államadósságok előirányzatának többi része változatlanul elfogadtatott. A vasuti kamatbiztosítási előlegeknél az előirányzatot a bizottság változatlanul megszavazza. Horvát-Szlavonországok beligazgatási költségeit Száll minister 3 millió frtban kéri megállapítani. A határvidéki beligazgatási szükséglet előirányzatát 1200 frttal kéri fölemeltetni. A bizottság e módosításokkal megszavazza az előirányzatot. A bizottság ezután börtön javításokra s a kassai börtön építésére fele részleteként 80,000 frtot szavaz meg. A statistikai hivatalra kért 12,000 frt ügyében a minister s a statistikai hivatal igazgatója még egyszer meghallgattatni határozatván, a tárgyalás folytatása másnapra halasztatott.

-- A bélyeg-törvény és illetékügyekre vonatkozólag a pénzügyminiszterium körében fo-

gyog a hozományt nem szabad adóssággal megterhelni, senkinek lekötni?

-- Tudom jól, Tapas ur, és az általam felajánlott biztosítók független mindennemű menyasszonyi hozománytól.

S száját egészen közel tartva az öreg ur fülehez, s óvatosan körültekintve, mintegy meg akarva győződni a föld, hogy senki sem lesi el szavait; suttogó hangon mondá Rodinis:

-- A lekötendő zálog, mit felajánlok, a Nanetto gróf egész vagyona, a gróf egyedüli örökösévé tett engem! Ezzel, azt hiszem a legsovárrabb pénzkufárok is meg lehetnek elégedve!

-- Come, come, hogyan? mit mond? Egyedüli örökösévé, azt mondta ön? kiáltott fel magán kívül az öreg Tapas, mint villany érintéstől szökve fel helyéből. Ekkor hirtelen szemére bocsátotta szemüvegét s szemét félig lehunyta, mint egy közönyt tettét macska.

-- Per dio santo! folytatá nyugodtabban gon, a gróf ön tenné örökösévé? Bello, ó bello! de carissimo bizonyos-e ön ebben?

Nem emlékszem, hogy ilyen végrendeletet fogalmaztat volna a gróf számára.

-- Ebben tökéletesen igazza van jegyző ur, a gróf titkos végrendeletet csinált.

-- Ugy? s megmondhatná-e nekem barátom, mikor történt ez?

-- Éppen ma, csak eszelőt kevéssel, de ön is beláthatja, hogy erről senkinek sem szabad idő előtt tudni.

-- Per dio! ugyan kinek mondja ön ezt! A gróf Nanetto végrendelete, az eszent! Valóban az már csak szőp biztosíték! De várjunk csak! aspetto carissimo! A grófnak, ha nem családóm, van egy unokaöccse is! Nemde van?

-- Igen, igen, van egy unokaöccse Gerasimo, Lixouriban tartózkodik.

-- Nős, de hát nem ez lesz az örökös?

-- Ugy volt, hogy ő legyen, válaszolt Rodinis, és kedves Tapas elhítheti ön, hogy mindent elkövettem, nagybátyját az ő részére hangolni, mig észre nem vettem, hogy az öreg gróft ez

lyő reformterveket illetőleg a következőkről értesítik a „Hon“-t: Nemesak a régi s complicit, sőt legtöbb esetben érthetlen illetéki törvények novelláris pótlása van tervben, hanem a bélyeg- és illetéktörvényeknek egy codexbe való gyűjtése olyképen, hogy ez által a régi osztrák időkbel fennmaradt szabályrendeletek jelen időre is kihatók érvényüket elvesztik. A tervezeten V. N. számtanásos dolgozik. De ezankivül a pénzügyminiszter még egy óhajandó reformot szándékozik létesíteni, tudniillik azt, hogy az illetékügyi számvéveséget új alapokon szervezze. Jelenleg azon anomália áll fenn, hogy a jogvégeztet illetékszabási hivatali titkárok a pénzügyi fogalmazók dolgozatait a jogvégeztéssel nem bíró s alsóbb rang osztályu illetékügyi számtárisztek vizsgálják fölül. Ez káros is, mert a számvéveség e miatt tulajdonképi földatától a számvizsgálattól elcsik. A számbeli ellenőrzés a számvéveségnél a szó szoros értelmében paragon haver, mivel a fontosabbak miatt nem érnek rá. Ezen a p. ü. miniszter olyképen óhajt tervszerűen segíteni, hogy a vizsgálatot a számvéveségtől jelyeszí s egy ujonnan szerveződő s az ügyosztály mellé osztott osztályra bizza, a mi mindenesetre helyes tervezet, ha meggondoljuk, hogy e felülvizsgálat évenkénti eredménye most is 3—400,000 frt közt változik. A számbeli ellenőrzés pedig, a mi évenként 13—15 millió forint fölött lenne eszközzendő, a számvéveség által teljesítettik.

A HÁBORU.

A fegyverszünet létrejöttét a hírek mind közel kilátásban levőnek mondják. A porta körében a minden áron békét kívánó párt egyre nagyobb hatalmat nyer, s most minden kétségen kívüli, hogy a párt az angol politika részéről igen erőlyes támogatásban részesül. Sőt mindinkább valószínűvé válik, hogy Anglia már előlezesen megegyeztet Oroszországgal, hogy ennek folytán most ő maga támogassa a legerőlyesebben az orosz-török közvetlen megegyezést.

E felfogást megerősíti a hivatalos Agence Russe egy távirata. E hivatalos távirat így szól:

Pétérvár, január 7. Az Anglia részéről, a portának adott azon tanács következtében, hogy közvetlenül Oroszországgal alkudozók, török és orosz delegatusok legközelebb találkozni fognak. Az angol politika iordulatát hír szerint Goreszkoff herczegnek Loftus lorddal tartott értekezlete idézte elő.

csak szomorítja, a nélkül, hogy célhoz vezetne. Azon a ponton voltam már, hogy végrendeletkészt ne fogadjam el, s daczoljak haragjával. „Ne utasítad vissza végakaratom elfogadását, szolt, és soha ki ne ejtsd előttem öcsém nevét. Minden legkisebb lelki furdalás nélkül engedhetsz kéréssemnek; azon célból hagyom read egész vagyonomat, mely egyedül enyém, hogy általad azon ember birtokába jusson, kit számszorosan megillet, de a ki soha belé nem egyeznék bármilyen csekélységet is elfogadni fölem. A te közvetítésed által akarnám azon férri birtokába juttatni, kit nemtelen öcsém aljas módon meglopott, és ki a barátság magasztos érzületétől áthatva inkább türt szőgyent és nyomort, mint hogy nekem bánatot okozzon az által, hogy felfedi előttem legközelebbi rokonom gyalázatát. Te vonakodtál elfogadni fölem a gazdagságot, de hát ahöz sem akarsz-e segédkezet nyújtani, hogy boldogan, nyugodtan halhassak meg, azon gondolatlalt, hogy betőttöttem legszentebb kötelességemet e földön? Ön felhagyja Tapasz ur, hogy ily szavak után többé nem vonakodhattam.

-- Per dio! Eszerint tehát Gerasimo gróf --

-- Meg van fosztva örökségétől, és a sír szélén álló ősz ember, végrendeletében átkot mond réám, azon esetre, ha öcsösemnek, bármily alakban, vagy ürügy alatt, vagyonának bármily kicsiny részét kezei közé juttatom.

-- Megfosztva az örökségétől! kitagadva! kiáltott fel Tapas görösös mosolylyal ajkain, s felugrott székről. Kitagadva! O bella cosa! Hanem tauácslom önnek, caro Rodinis, legyen nagyon óvatos ez ügyben. Csunyan! kijátszhatnák még örömét. Jogos és alapos okok nélkül nem lehet az embernek csak egy szeszélyből, vér szerinti rokonait kitagadni, megfosztani örökségétől.

Gerasimo gróf törvény utján követelheti örökségét kiadatni.

-- Fájdalommal kell megjegyeznem, hogy Nanetto grófnak teljességgel nem hiányoznak alapos okai, tette igazolására, felett Rodinis, elő is adta végrendeletében az okokat és azért, egyelőre ti-

A román kormány már jan. 3-án Bulgáriába küldte Ghika János tábornokot, ki a netaláni alkudozásokban hazáját képviselni fogja. Ez is egyik jelelenség annak, hogy a fegyverszüneti tárgyalások megkezdése legközelebb várható.

A harcztéri helyzet.

A harcztéri helyzet szintén a béke felé erőszakolja a portát. Sophiánál már is legalább 50.000 orosz kavona áll s a sereg előcsapatai pár mérföldnyire vannak Tatar-Bazardsiktól. Hír szerint Skobeleff tábornok hadai a Troján szoroson átvonultak a Balkánon s Kaloférig hatolnak.

A Balkán közelében álló törökök tehát könnyen két tűz közé juthatnak. E mellett ma Ruméliából azt jelentik, hogy Szuleiman pasa seregből csak 5 — 6000 ember szállítottat oda, s így az itteni török védsereg létszáma sokkal csekélyebb, mint gondolják. Ilyen körülmények közt csakugyan nehéz és a sikerre kevés kilátást nyit a a hátró folytatása.

Török készülődések Szerbia ellen.

Pristinából írják decz. végeről, hogy a tartományban Asaf pasa nagy erőlylyel szervezi a nemzeti védelmet a szerbek ellen. -- Két hajón 18,000 Snider és 4000 Henry-Martini fegyvert és 18 Krupp ágyut kapott, s összesen 72 tábor irregularis katonát szervez. Egy tábor 550 emberből áll. 4290 keresztényt is besoroztak s szétosztották különböző táborok közt. Az arnauták s különösen a dibrai törzsek nagy készséggel támogatják a kormányt, s minthogy évszázadok óta messzemenő kiváltságokat élveznek, életüket és vagyonukat a porta rendelkezésére bocsátották. Asaf pasa főhadiszállása Pristinában van, melyet jól megerősítettek, de mely nincs elég élelemmel ellátva.

Táviratok.

Konstantinápoly, jan. 8. (A „Pester Corr.” távirata. Diplomatai körökben hírlik, hogy a porta azon fenyegető veszedelmeben szemben, hogy Angolország megszállja Gallipolit és Konstantinápolyt, messze menő engedményekre kész, csakhogy azt megelőzőleg békét kössön Oroszországgal.

Bécs, jan. 9. A ma érkezett hírek szerint a fegyverszüneti tárgyalásokra vonatkozó formasságokfeletti megegyezés közvetlenül küszöbön áll. Az orosz és török delegatusok találkozása a legközelebbi napokra váratik.

London, jan. 9. A „Morning Post” jelenti: Angolország, hogy megtudja Oroszország felteletit, azt ajánlotta a portának, fogadja el Orosz-

tokban akarja tartani az egészet. Most mindent tud ön, belátja annak helyes voltát?

-- Sieuro, sieuro! Magam is hallottam egyetmást Gerasimo gróf ifjúkori könnyelműségeiről, de eszemágában sem volt, hogy Dionysius gróf, kit itt a legigazaságosabb embernek tartanak, s mint szentet ugy tisztelnek, ezeket oly nehéz vétségeknek tartsa, s oly nagyon felinduljon miattok.

Nem hozzáam illő, hogy vádoljam a fiatal embert, de a Dionysius gróf eljárása semmi esetre sem tűnhetik fel ön előtt hibás színben. Gerasimo meggyalázta a Nanettk tiszteletre méltó nevét. Olaszországban lopás miatt volt togságra vetve. Ez is már nehéz csapás volt nagybátyjára nézve. A gyalázat feletti bubánat beteggé tette őt, s fekhelyét csak a sírral fogja felesérelni. Hanem a fiatal ember esekelő levelei rendre, rendre felkölték ősz nagybátyja szálmalmát, s lecsilapíták haragját, levelei oly őszinte bánástanat leneltek, hogy az öreg gróf hajlandó volt tetteit fiatal tapasztalatlanságnak róni fel, kiváltotta őt a fogságból, s szőgyenlőre fátvölt borított. A nagybátyja barátait gyanutlanul fogták az ifut körükbe. Különösen Woratis Iván, a gróf hajdani jőtevője, s most benső barátja, a gazdag nagy kereskedő Voratis volt az, ki legnagyobb előzékenységgel nyitotta meg ajtaját előtte, s fogadta őt mint családjá tagját, mint fiát házába.

Egy napon Voratisnak Coregnába kelle utaznia, s Gerasimot hagyta házában felügyelőül, midőn visszatért, a fiatal ember, mint mondták, messze utra kelt, s a kereskedő házába rablók törtek be s minden vagyonától megfosztották őt. E lopás következtében a szerencsétlen embernek csődöt kelle mondaní, mi őt magát is koldusbotra juttatta.

-- Talán emlékezni fog ön még, mennyire csodálkozott mindenki, midőn Voratis a helyett, hogy egész hóvval üldözne a tetteseket, minden nyomot igyekezett eltüntetni, mi azok felfedezésére vezethetne. Épp ezért még ma is a hamis bukás vádja alatt áll a szőgyen ember.

(Foly. köv.)

Hirdetési díjak

Hatszor hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknel külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppellik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasensteint et Vogler (Wallischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapest. Haasensteint és Vogler hirdetés közv. irodája. Weisz mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest szervitátor 5. sz.

Nyiltéri czikkok

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

ország javaslatát és a fegyverszünet iránt alku-dozzék direkté a főhadiszállással.

Konstantinápoly, jan. 9. A lapok megerősítik, hogy a porta fegyverszünetet kért, melyre elyben elhatározta magát. A hadügyminister a főhadiszállásra készül utazni, hogy erre vonatkozó alkudozásokat folytasson.

Bécs, jan. 9. A Pol. Corr. jelenti Konstantinápolyból, f. 16 9-ikéről:

A fegyverszünet iránti direct érintkezések annyira jutottak, hogy az orosz fegyverszüneti felteletek közlését legközelebb harmadnapra vélik várhatni. De az orosz főparancsnokság legfeljebb hat heti fegyverszünet engedélyezésére lesz hajlandó.

Konstantinápoly, jan. 9. Hivatalos táviratok jelenti: Az oroszok pénteken megtámadták a Troján-szorosot, de visszavertettek.

Az oroszok hétfőn szándékoznak Szamskovot megtámadni.

A törökök visszafoglalták Kursumlijet. Az Agence Havas jelenti: Miután a közvetlen fegyverszüneti alkudozások elhatározattak, ma meg fognak állapítani az utasítások, melyeket a török hadparancsnokoknak az orosz parancsnokokkal való megegyezés végett küldeni fognak.

Konstantinápoly erősítése.

Konstantinápoly erősítéséről a berlini „Post”-nak Hademkióból, decz. 21-ről következőket írják:

Az erősítések Bujuk Csekmedjéftől (a Márvány-Tengeren) a Derkosz-távig terjednek (a Fetetengeren), a távolság mintegy 4 német-föld lévén. Ezen jelentékeny terület 30 nagy, 24 kis, részint egészen, részint félig zárt redoute biztosítja. Minden halmot és csomópontot egy-egy nagy erődeli védelmi állapotha helyeztek. A nagy redouteokban 8—10, a kisebbekben 3—4 nagybárára nehéz várügyet helyeztek el. Az összes erődotok csupa Krup-féle ágyukkal látták el. Az erődotok, csekély kivétellel, igen jól vannak építve, miről az építő Blum pasa köztisztelőt neve is kereskedik. De ha e nagy távolságot hathatósan akarják megvédelmezni, akkor legalább 130,000 főnyi hadseregdel kell azt megszállani. Hogy az ágyuk leszállításánál mily óriási nehézségeket kell legyőznie, az kivülígitt abból, hogy ma a 2. sz. redouténál személyesen láttam, hogy mint fáradtak hasztalanul 50 bivalyyal felvontatni egy 15 centimeretes Kruppágyut. A hosszas esőzés az agyagos földet fölázattá, hogy szekerek és ágyuk vite-lére gondolni sem lehet

BULGÁRIA.

Irtta:

SZATHMÁRY GYÖRGY.

(Folytatás.)

A viddini lázadás után a török kormány belátván a bolgárok panaszainak alaposását, arra kényszeríté a patriarchát, hogy nevezzen ki oda egy bolgár származásu püspököt. De a patriarcha azzal játsza ki a porta intencióit, hogy bolgár nevezett ugyan ki, de — in partibus infidelium. Egy újabb illusztráció ez annak, hogy a bolgároknak sokkal több okuk volt panaszkodni a fanarioták, mint a porta zsarnoksága ellen.

A krimi háboru után nagyon leszálltak a bolgárok abbéli reményei, hogy majd segít rajtok Oroszországra. A párisi békekötés (1856) következtében a porta kiadta a híres Hatti humajumot, melyben kimondatott, a nemzeti és vallási egyenjogúság, vallási és lelkiismereti szabadság, a keresztényeknek állami hivatalokban és a hadseregben alkalmaztatása: egyházi tőren elrendeltetett, hogy az eddig a püspökök és patriarchák által kivetett taksák helyébe megállapított fizetések lépjenek. E nagy fontosságú okirat sok tekintetben megnyugtatta és kielégítette a bolgárokat. Nagy kár, hogy teljes életbeléptetését ismét a fanarioták inceselkedései hiúsították meg. A következő 1857-ben ugyanis a viddini lakosok kénytelenek voltak a szultánnak egy kérvényt benyújtani, melyben azért folyamodtak, hogy metropolitájok a Hatti humajum értelmeben megállapított fizetést kapjon. De Kyrill patriarcha, kinek a kérvény véleményadás végett kiadatott, az addigi usus mellett nyilatkozott. Hanem ezzel a patriarcha nemcsak nem volt képes feltartóztatni a megindult mozgalmat, de sőt még új lökést adott annak. Mert e lépésnek ugyanis az lett a következménye, hogy a többi exarchiák hasonló ügyben deputatiókat küldöttek a szultánhoz; erre ismét

A Daily News levelezője nyilván orosz félhivatalos forrásból jelenti: Az összes orosz katonák egy nyilatkozatnak, hogy Konstantinápolyt magok a törökök Anglia segítségével nélkül is bevehetnék, mivel a tenger felől eső rész nyitva marad; Konstantinápoly tehát nem fenyegethető. A bolgár autonómiát senki se fogja akadályozni akarni, s a mi Ázsiát illeti, Derby már maga kijelentette, hogy Karsz és Erzerum eleste nem teszi szükségessé Anglia semlegesességének megváltoztatását. Lord Beaconsfield tehát azon lehetetlenséggel áll szemben, hogy Angliát háborúba vonja. Nem is akar ő egyebet, csak Oroszországra rájósztani, mivel ez önkéltelen sereget kiegyszerít. A berlini memorandumtól kezdve a konstantinápolyi jegyzőkönyvig Beaconsfield mindig magakadályozott minden európai egyetértést.

Szintén félhivatalos orosz felvilágosítás nyomán jelenti a Daily News, hogy a békekötés által Oroszország nem fenyeget semminemű angol érdeket London és Pétervár közt állítóg egyszerű pourparlerk folytak a békefeltételek iránt, de mediatio nem volt.

Az erdélyrészi érzébányák.

(A kolozsvári iparművelődési társulat beüldözött hivatalos adatok után.)

A kudsiri vasmű.

Kudsir, Hunyadmegyében Al-kenyér vasuti állomástól délre mintegy 1 1/2 óra járásnyira a hasonnevű patak mellett fekszik. Itt 1803-ban a vajda-hunyadi uradalomhoz tartozó nagy kiterjedésű erdők értékesítésére czéljából épült kezdetlegesen a meglehetősen egyszerű pörölde, (hámor), melyben friss tűz mellett nyújt kezeléssel a govasdái szén tüzelővel nyert nyersvasból évenként mintegy 3000 bécsi mázsa kovácsvasat gyártottak.

Ily állapotban volt egészen 1848-ig. 1850-ik év óta lett lassanként a mostani állapotba hozva; t. i. kavaró s forrasztó kementek ellátott hengerűrműves vasműve s gyártott évenként 1867-ig körülbelül 1400 bécsi mázsa rudvasat.

1867-től mostanig különböző gáztűz behozatala folytán mindegyre nőtt a termelés, egész 20000 bécsi mázsáig.

Most már termel durva, kévelt és tégelyöntött aczél; mely utolsó különösen szép jövőnek örvend, miután egyrészt Magyarhon a nevezett czikkből semmit sem termel, másrészt a Govasdián gyálári vasércből gyártott nyersvason kívül egy sem ad oly kitűnő minőségű aczél.

Csak sajnos, hogy e mű tulajdonosa azaz a magas m. k. állam részéről ez igen kedvező terméset adta drága vagon kiaknáztatására, tüzelővel is oly igen bőven áldott vas és aczélfinomított mű kibővítésére mi sem történik, hogy a mostani előhaladás szerint a vasipar keresetnek megfelelőleg bővítésre lehetne.

Vasutól csak is egy óra járásnyira, Romániához az összes erdélyi s magyarhoni vasművek közt a legközelebb fekszik, a legjobb rudvasat és aczél termelvény. Csak részben lenne gőzerővel ellátva, hogy az egész vidéknek elegendő vasat nyújthassa, magas jövedelmet biztosítsa az államnak.

E kis vasműnél foglalkoztatva van:

valamennyi exarchia collectiv kérvénnyel lépett föl a bolgár hierarchia létesítése érdekében.

Mikor már ennyire fejlődtek a dolgok, a török kormány úgy segített magán, hogy 1858 elején egy „nemzetgyűlést” hívott egybe, melynek feladata lesz vala a legnékülözhetlenebb reformokat megbeszélni és javaslatot tenni. A fanarioták itt sem szüntek meg intrigálni, úgy tudták vezetni a választásokat, hogy a nemzetgyűlésbe (melynek tagjai: a patriarcha, hét püspök és harmincegyezre követből állt, tíz Konstantinápolyból és huszonnyolc az erdélyiekből) csak négy bolgár képviselő jutott: Filippopol-, Szófia- és Tirnovából egy-egy. Ezek közül is a három első, elkéserevő a tapasztalt visszaélések miatt, visszalépett, úgy hogy a gyűlésben csak Mincsoglu Demeter tirnovói követ képviselte a bolgárok érdekeit. A gyűlés 1860 február 16-án ért véget Karatheodori István beszédével, ki a legmoverebben utasítás vissza a bolgárok követeléseit s a püspökök választását hallatlan dolognak mondá.

Ez az eredmény annyira elkéserevő a bolgárok, hogy ismét lázadásoktól lehetett tartani: saját útján is és kivált rőpiratokban mind merészebben kezdők követelni a történeti jogok alapján a tirnovói és ochridai patriarchatusok visszaállítását. Az izgalom oly fokra hágott, hogy 1860 május 19-én a nagyvezér Bulgáriát személyesen beutazni indult. A bolgárok mindenütt „ovattal” fogadták s a nagyvezér el is mozdította a piroti püspököt, Anthimot; a mi viszont a fanariotákra oly kellemetlenül hatott, hogy Kyrill patriarcha lekötészt állásáról és helyébe Joakim választottat.

E közben a bolgárok mozgalma némely nyugati katolikus vezérférfi figyelmét vonta magára. Főleg gróf Zamojszki László és Czartoryszki herceg Párisban kezdetek érdeklődni a bolgárok iránt, kiket a katolicizmusnak szeretett volna megnyerni. A bolgár főbb emberek közül is némelyen buzogtak a kath. egyházzal való unió mellett, azon hitben, hogy ez által megnyerik a

2 hivatalnok, 1 orvos, 1 lelkész, 1 tanító, 4 mester és felügyelő, 90 munkás.

Kudsir vidéke termékeny, igen egészséges és szép. Maga a vasmű egy meglehetősen jó országutal van az al-kenyéri (Sibót) vasuti állomással összekötve.

A Zsilvölgyi magyar királyi állami kőszénbányák.

A Zsilvölgy Erdélynek Oláhországához hajló délnyugati határán Hunyadmegyében, egy az erdélyi oláhhatár hegység legmagasabb kicsucorodásainak közepette fekvő hosszolyvet képez, melynek tengelye délnyugatról északkelet-felé vonul. Átmetszetik egy részről a délnyugatról északkelet-felé folyó oláh Zsil, másrésztől a völgy ellenkérő végéről eredő magyar Zsil által, mely utóbbi kezdetben északkeletről délnyugotnak tart, Petrosény helysége mellett délfele kanarodik, s miután így a völgy medencézt 7 kilométernyi hosszúságban keresztül futotta, az oláh Zsille szakad, melylyel egyetemben a mélyen bevészt járhatlan s északról délnek vonuló szurduki harántos hegyzoroson keresztül a déli hegységet áttörvén s Kis-Oláhország alacsony dombsíkján áthaladva, vizeit Krajova város közelében a Dunába ömleszt.

A Zsilvölgy belsejét sík terület képezi, melyet a két Zsil számos mellékágaival dombsíkjok alakít, míg keretie a völgynek meredekén felnyúló hegymagaslatokból áll. Legmélyebb pontja a völgynek közvetlenül a két Zsil összefolyásánál s a szurduki hegyzorosba kanyarodó beömlésénél létezik, s légsúly mérésnek szerint 526 méternyre fekszik a tenger színe fölött.

Az itteni Oligocen széntelepeket tartalmazó képződmény a minden oldalról jegezes palák által határolt medencézt tölt ki.

A medence hosszúsága 40 kilométer, legnagyobb szélessége 6-5 kilométer. Közép tértőgata 1-6 négyezög miriaméter.

A kőszén kibúvások a medence oldalában egész hosszában fel vannak tárva és ezeknek vonulása összesség a medence hosszúsága tengelyével.

Eddig 22 jelentékenyebb széntelep tártott fel, melyek közül a szélső fektűben fellelő „hatalmas telep” vastagsága körülbelül 21 méter. A többi széntelep, kivéve egyénhányszat egy méternél kisebb vastagsággal bír. A széntelep összes vastagsága körülbelül 38 méterre tehető és e szerint ezen medence legalább 4,500 millió tonna (90 ezer millió mázsa) szén mennyiséget tartalmaz.

Az első bányászati foglalkozás a fenn írt széntelepek egy részére a folyó század negyvenes éveinek kezdetén történtek a Ruszka bánya vasgyár akkori birtokosai Hoffmann-testvérek és Mader-spach ugynevezett „brassói bányák és kohó-egylet részvény-társulat” tulajdonává lett.

A magyar állam kincstár általi első foglalkozás ezen számos széntelepeket rejtő medencében, melynek nemzetgazdasági jelentősége ugyan már régóta felismertett, 1865. évben esnek. 1868-ik évben az alkotmányos magy. kir. pénzügyminiszterium tekintettel arra, hogy a piski-petrosényi vasut szárnyvonal kiépítése engedélyeztetett, a Zsilvölgyi szénmedencében további terület el-foglaltatását rendelt meg.

Ezen időpont az, melyben a Zsilvölgy további fejlődésének alapköve az akkori m. k. pénzügyminiszter ur által letétezt.

nyugati kath. hatalmak pártfogását, miután Oroszországtól immár megszűntek segítyt remélni. Sokat küzdött az eszme mellett Czankov Drágán 1859-óta Bulgária című lapjában. 1860 december 18-án már meg volt állapítva a bolgár unio Brunoni apostoli vicearius és a bolgár deputatio által. Az angolok és oroszok nem jó szemmel nézték III. Napoleon e sikereit, ki Szerbia, Oláhország és Egyiptomban gyakorolt jelentékeny befolyását ki akarja terjesztetni a bolgárokra is. Kár, hogy nem sikerült, mert az unióhoz kötött remények, a keletkezett vizsálky s a muszka pénzen dolgozó orthodox bolgárok heves támadásai és izgatásai következtében, csakhamar megfogyt.

Joakim patriarcha, tartva a mozgalom veszélyes voltától, fölszólította a bolgárokat, hogy követeléseiket formulázva adják be. Ez meg is történt. Hét pontba foglalták össze kívánásaikat: nemzeti hierarchiát és egyházi autonómiát sürgettek egy választott érsek alatt, ki a patriarcha felsősége alatt, Konstantinápolyban fogva székeln. A patriarcha nem fogadta el a követeléseket, hanem tizenöt pontban tett mégis a bolgároknak egyben és másban kedvezményt. E pontok alapján a bolgárok választottak huszonnyolc követet s 1861 mártiusban mint deputatiót a portából küldötték. A bolgár küldöttség új nyolc pontot terjesztett Ali kálgyminiszter elé, kinek ressortjába az egyházi ügyek is tartoznak. Követelték, hogy a patriarchalis színté hat bolgár és hat görög metropolitából álljon; a bolgár tagok még hat világi taggal képezzen külön egy egyházi tanácsot; a metropoliták egyike, mint a bolgár egyház feje, lakjék Konstantinápolyban, a püspökök mindentől választassanak és jövedelmek legyenek szerosan megszabva.

A piski-petrosényi vasut forgalomba tétele által, mi 1870. év aug. hó 18-án megtörtént, e vidék közszene értékesítésének lehetősége megnyílt. Igen nevezetes, érdekes és egyszerű kőszénbányászati keletkezett rövid idő alatt e völgyben; nevezetesen a m. kir. állam kincstár és a brassói bánya- és kohó részvény-egylet által, mely két vállalkozó a bányaművek alkotása mellett rövid idő alatt egyszerű munkás-telepítvényeket is alapított.

A m. kir. államkincstár jelenleg bir a Zsilvölgyben 3661¹/₄ adományozott bányatelket kőszénre összesen 16.644,096-5 négyezög méter területtel és fentart 108 szabad turzási kőrt. Iráira van a kincstár birtokában 8 adományozott bányamérték összesen 360,931-2 négyezög méter területtel.

A kincstár jelenleg 3 kőszénbányát tart művelés alá, úgy mint a Deákban, a Lónyay-bányát és a Zsietzi bányát. Mindegyik bányarészben a jelenleg termelésre és szállításra szolgáló tárnák mellett, a mély feltárása érdekében aknákn is mélyítettnek.

Az egyes bányák a petrosényi vasut állomással egy 79 centiméter nyom távolságra 9-5 kilométer hosszú bányavasutal vannak összekötve. Ezen bányavasuton a kőszén minden átrakodás nélkül a bányáktól kis 15 tonna súlyú gőzmozdonyok alkalmazása mellett egyenesen a petrosényi pályaudvar éjszaki végén felépített kincstári rakodó helyre szállítattik és a további elszállítás végett a vagonokba döntik.

A kőszén termelés tett: 1870-ben (szept.-decz.) 8,350 tonna, 1871-ben 59,390 tonna, 1872-ben 85,450 tonna, 1873-ban 70,884 tonna, 1874-ben 52,865 tonna, 1875-ben 66,430 tonna, 1876-ban 63,975 tonna.

A kőszéntermelés a kereslet szerint eszközöl-tetik. Nagyobb fogyasztás beálltával a magyar állam bányákból a már meglévő berendezés mellett a szén termelést rövid idő alatt tiszszerezni is lehet.

A Zsilvölgyi kőszén minden ipar, mezőgazdasági és házi célokra előnyösen használható és nagy elpárolgási képessége és fűtőerejével fogva hazában egyik a legjobb és olcsó fűtőanyag.

A szénnek vegytani tulajdonságai a következők:

Széneny 75-0, kéneny 5-0, ólony 8-8, légeny 1-2, hamu 7-2, kén 0-5, víz 2-3.

Természettani tulajdonságai pedig: Viz 100 súlyrészben 2-1, hemu 6-5, koksz 57-8, redukált súlyr. olom 24-7, meleg egységek 5-566, egy köbméter puha fa egyen értéke 0-34 tonna.

Miután e vidéken a bányaműzemhez szükséges munkaerő felalálható nem volt, hanem azt az ország távolabb részeiből kellett beszerezni, mindenek előtt szükségessé vált a felfogadott munkásoknak elszállásolásáról gondoskodni. Ez telepítvényi és munkás háznak építése által történt.

Rövid három év alatt (1869—1872) felépült az üzemhez szükséges műhelyek mellett a kincstári Deák- és Lónyay-gyarmat, hol a hivatalház, tisztviselői lakházak, kórház, iskolai épületekben kívül összesen 164 munkáslakház 500 családlakrészrel rendeztetett be.

A személyzetnek jelenlegi állománya a következő: 6 tisztviselő, 1 orvos, 4 tanító, 1 munkatánító, 2 lelkész, 29 altiszt, 530 munkás.

E pontok tárgyalására a porta maga. miután Joakim patriarcha vonakodott ezt tenni, 1862. júl. 18-án egy vegyes bizottságot hívott össze, hat bolgár és hat görög tagból. Ez sem vezetett eredményre. A görögök makacsságnal megőrt mindent kiserlet. A porta elmozdította Joakimot és helyébe Szofronioszt nevezte ki patriarchának (1863), kitől azt követelte a török kormány, hogy immár csöndesítse le a titrhetatlenné vált egyházi vizsálkykodásokat. Az új patriarcha tehát e végől egy congressust hívott össze 1864 február 22-ikére, melyben Anthim sumeni püspökön (most exarcha), Panaret filippopolisi, Dorotheo szófia püspökön és Krstjovics tudósan kívül mind fanatikus görögök ültek. Négy hónapi heves tanácskozás után elvetetett a bolgárok nyolc pontja. A görög theológusok indítványozták a „bolgár püspök”, „bolgár egyház” mellőzését, nehogy a szentegyház a barbarizmusba süllyedjen.

Ennyi megfogyt kisérlet még inkább elkésertette a bolgárokat, kik látván, hogy szép szárral nem tudnak semmire menni, erőszakhoz nyultak. Rárohantak a zsarolási miatt gyűlöl piroti püspökre, Szofronioszra, ki csak négy napon menthet meg életét török rendőrök védelme alatt. Rustukban betörték a püspöki lakba és Szynesiosz metropolitát csufosan elkergették. Használó sors érte Paysiosz viddini püspököt, ki évenként 185,000 piasztert zsarolt (75,000 helyeti) megkövetelt Legelkeseredettebb volt a küzdelem Macedoniában, melynek Prilep, Szeresz, Nevrokop városai nagy zavargások támadtak. Itt a medecdo-oláhok támogatatták a görög elemet az egyházban és az iskolában; míg végre a bolgárok nagy kárpótlási összegeket fizettek, hogy a macedo-oláhok azokból magoknak külön templomokat és iskolákat építsenek.

A bolgár egyházi és nemzeti mozgalmak közepette történt, hogy az oroszok végre nagy küzdelem után 1864-ben elfoglalták a Kaukázust. Ennek annyiban volt visszahatása Bulgáriára, hogy a török kormány mintegy fél milliónyi cserkeszt

A betegségi és kereset képtelenségi esetekre létezik az állandó munkások és altiszi személyzet számára egy ellátó és segélyző intézet (Társépénztár). Ezen intézet 1869. évben történt keletkezése óta 1876 év végéig, miután a foglalkozásban lévő altisztek és munkások bérüknek 5%-jával ennek alapjához járulnak, 147,789 frt 62 kr-ra szaporodott. Az intézet alapjához járuló igényekkel bírnak betegségi esetekben ápolásra, halál esetekben temetkezési költségekre és kereset képtelenségi állapotban állandó ellátásra, valamint özvegyeiknek és árvaiknak gondozására.

BELFÖLD.

(Nagy-szebeni állapotok.)

N.-Sz. e. b. n., 1876. jan. 10.

Igen tisztelt szerkesztő ur! Csak egy pár hónapja és annyi változás történt itt nálunk, mind politikai, mind társadalmi tekintetben, hogy a ki e várostól huzamosabb ideig távol volt és most egyszerre csak visszakért, el sem hiszi, hogy a circumspectus szászok városában tartozkodik. A hazafias érzelmű és a rakoncátlanok ő-szászok östökét vaskezével megfektető derék főispán és comes, a gör. keleti érseki széken Román Miron, e már is csak érdemeit szerzett főpap, a beköszöntött új megyei élet, báró Fillenbaum törvényszéki elnök helyett, a derék Schedius, volt pozsonyi kir. ügyész, Müller-Arzt-Fedenfeld helyett Csányi-János-Kovács, ez önfeláldozó, ritka szorgalmu törvényszéki bírák; mit szóljak a kataszteri igazgatóságról, melynek élén az erőlyes és érdemes hazaí Filep Samu áll; továbbá a posta- és pénzügy igazgatóságról, melynek derék elnökei és alelnökei a legjobb példával járnak elől a hazafias eszmék terjesztésében.

Az államgyimnasiunban egy pár felső-magyarországi tót, a kir. jogakadémiaán szintén egy pár nagy szász-érmdű tanárokon kívül, mind fiatal új erők, kik mindent elkövetnek, hogy a hazafiaságot még az olyanokba is becsepegtessék, kik eddigelő fogókonyak az iránt nem voltak.

Továbbá változást látnak a római katolikus plébániában, a régi hochdeutsch érzelmű plébános helyébe, Hátszegen az „Erzsébet” királynékné nevű viselő leányiskola alapításával, érdemeit szerzett, György István kanonok eszperes jött körünkbe, a ki már is kettőzetett buzgalommal igyekszik tovább folytatni azt, mit Hátszegen be nem fejezhetett.

A mily örömdetes dolgok ezek, a mostani kritikus időkben, oly fájdalmasan esik regisztrálnunk azon, reánk nézve pótolhatlan veszteséget, mely a Teréz-árvaház sok éveken át volt buzgó igazgatója Kolozsi Antalnak végleges távozásával érte az itteni magyar köröket. Szerdán este bucsuztak el tőle, a vasuti indóházban az alkalommal ott láttuk, számos tisztelői közül: Schedius Er. törvényszéki elnököt, Filep Samut, Tüzkövit, Kiss Károlyt, a tanári kart stb. kik fájó szívet vettek bucsut attól, ki finom modora, jellem tiszta hazafisága, és igaz vallásossága, széles ismereteivel annyi tisztelőt és jó barátot szerzett magának.

Sulpicius.

TANÜGY.

A nép- és iskolai könyvtárak érdekében.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a következő leiratot intézte valamennyi egy-

telepített le Kis-Ázsiában, a Balkánban, a Duna mentén, de legkivált a szerb határ hosszában, hogy a bolgárokat a szerbektől egy hatalmas, cserkesz lakta terület választja el. Ezzel összeesnek a porta részéről a tartományi kormányzatban létesített reformok. A kis pasalikok helyébe nagy terjedelmű vilajetek (tartományok) léptek. A Duna menti valamennyi pasalikból, valamint a szófia és nisiből alakított egy közigazgatási terület, Tuna-vilajet (dunai kormányzóság) kerületét név alatt, mely körülbelül egyenlő a bolgár czári birodalom terjedelmével annak végszakában. A Tuna-vilajet valójában, főkörmányzójának székhelye Rustuk. Az első való Mídhát pasa (1864-68) volt, az 1877 elején száműzött nagyvezér, Törökországnak, mint alkotmányos államnak maglakítója. Egyike a legfényesebb neveknek Bulgáriá a egyzersmind Törökország történelében. Mídhát már bulgáriai főkörmányzó korában kétségbevonhatatlan tanujelét adta annak, hogy nála a reform, a haladás nem pusztá szó, nem ámitás, mint volt a török államférfiak legnagyobb részénél, hanem igen mély és szilárd meggyőződésnek, szükségérvetnek a kifolyása.

Négy évi kormányzása alatt mintavilajetet csinált Bulgáriából. Vas- és országutakat, hidak, bankok, közvezet, utcazi világítás, iskolák egymást követték az ő valisága alatt. Mindenki, barát és ellenség, csak dicsekedtet tud mondani Mídhát megköveteltéről s a négyévi idő, mely alatt ő a bolgárokat kormányozta, bizonyára legfényesebb korszakát képezi Bulgáriának a török uralom alatt. E négyévi eredményből ítélve, nagytárs nélkül lehet elmondani, hogy Mídhát, mint alkotmányos török nagyvezér, tíz-tizenöt év alatt, béke időben, úgy átalakíthatná Törökországot, hogy alig lehetne ráismerni. Ne adja balsora, hogy Törökország sokáig nélkülözze ezen, a kortársak között legjelesebb fiat!

(Folyt. köv.)

házmegyei főhatóságok; továbbá minden tanfelügyelőhöz:

A közép- mivelődhetésének előmozdítására czélzó nép-, illetőleg iskolai könyvtárak gyarapítására irányzott törekvésem csak az esetben teremheti meg a várt gyümölcsöket, ha azok részére a kormány, illetőleg az e mellett autonóm hatáskörrel működő iskolai főhatóságok erkölcsi gyámoltatása, főtovább a társadalom erkölcsi és anyagi támogatása mellett a kormány és a jelzett iskolai főhatóságok anyagi segélyezése is biztosítottatik.

Az állampénztár jelenlegi kedvezőtlen állapota közepette nem vagyok azon helyzetben, hogy az említett intézmény részére tárcám költségvetése népvnevelési rovatából államsegélyt biztosíthassak; mindazonáltal kiváló tiszteltemek ismerem az 1868. évi 38. és 1876. évi 28. t. cz. és az ezek alapján kibocsátott utasítások és szabályrendeletek korlátán belől oly módozatokról gondoskodni, melyek mellett a jelzett czélra az állampénztár közvetlen igénybe vétele nélkül a helyi viszonyokhoz mérten oly anyagi támogatás jelöltetik ki, melynek segélyével az ügy felvirágoztatása érdemében felette jótékonyan lehet hatni. Az 1871. évi márczius hó 4-én 2872. sz. a. az államilag segélyezett közszégi iskolák költségvetésének szerkesztése tárgyában kibocsátott min. szabályrendelet 4-ik pontja következőkép hangzik:

„Kivánom ennél fogva, hogy a közszégi iskolai tanító könyvtára közszégi könyvtárrá legyen, s ennek létesítésére az elemi népiskolákban 25 kr, a felsőbb népiskolákban 50 krnyi felvételi díj minden tanuló után kivétel nélkül szedessék be.”

Továbbá az állami iskolai gondnokságok számára 1876. évi szeptember hó 2-án 20,311 sz. a. kibocsátott minisztr. utasítás 23. §-ában ez foglaltatik:

„A beíratási díj fejében évenként az elemi tanulótl legalább 25 kr, a felső nép- és polgári iskolai tanulótl 50 kr lehet szedni, s az így begyűlt pénz az iskolai könyvtár gyarapítására kell fordítani.”

Ismételve rendelem, hogy az állami és államilag segélyezett közs. tanintézeteknél a szabályszert felvételi díjak a kijelölt czélra pontosan beszedessenek, továbbá óhajtom, hogy az államilag nem segélyezett közszégi elemi, felső nép- és polgári iskolai tanulótl is a helyi viszonyokhoz mért felvételi díj szedessék az iskolai könyvtár javára.

Ezek folytán megyei tanfelügyelőknak egyidejűleg körrrendeletileg meghagytam, mikép intézkedjenek az iránt, hogy fennebbi rendeletnek kellő érvény szerzessék; továbbá a közigazg. bizottság: utján tegyenek hozzáim kimerítő javaslatot annak érdekében, mikép a népoktatási törvény 4. §-a alapján, a közszégi állami iskolai pénztárak javára az iskolák mulasztó gyermekek szüleitől, illetőleg gyámjaitól beszedendő büntetéspénzek egy részét nem volna-e czélsszerű a helybeli iskolai könyvtár javára átengedni, a ha igen, mily mérvben.

Meg vagyok arról győződve, hogy a főtiszt. egyházmegyei hatóság alatt álló felekezeti iskolák mellett létesítendő nép-, illetőleg iskolai könyvtárak, a főtiszt. egyházi hatóság részéről a már kikért erkölcsi gyámoltatáson kívül azon anyagi támogatásban mulhatlanul fognak részesítettetni, melyet az egyházmegyei hatóság az egyházmegyei pénztár igénybe vétele mellett, illetőleg annak megterhelhetése nélkül is a közs. és állami iskolákra nézve megszabott módon saját autonóm hatáskörében nyújthat.

Tiszteletteljesen felkérem tehát 1876-ik évi január 17-én 1298. szám alatt kelt leiratom kapcsában a főtiszt. egyházmegyei hatóságot, hogy a hatósága alatt álló felekezeti iskolákra nézve a nép-, illetőleg iskolai könyvtárak anyagi támogatását, ha erre hatósága alatt álló valamely külön alapot jelölhet ki, ez által, továbbá a felekezeti iskolai növendékektől a helyi viszonyokhoz mérten szedendő felvételi díjak kivetése, s végül a felekezeti iskolai pénztár javára esedékes büntetéspénzek egy részének átengedése által biztosítani méltóztatassék.

Végül a népkönyvtárakat terjesztő központi bizottság által ajánlt művek jegyzékét egy példányban — a főtiszt. egyházmegyei hatóság becesse figyelmét arra felhíva — idezárom, s felkérem, hogy a nép-, illetőleg iskolai könyvtárak anyagi támogatására vonatkozó becesse elhatározását annak idején velem közölni sziveskedjék.

Trefort Agoston, s. k.

A TÖRVÉNYHATÓSÁGOKBÓL.

Háromszék megye közigazgatási bizottságának gyűlése január 8-án.

Főispán megnyitván az ülést, s a bizottságot az új év alkalmából üdvözlőlvén, a szakeladók tették meg jelentéseiket.

Az alispáni jelentés tudatja, hogy folyó hó 6-án Gidófalván a volt Székely buszár családok tagjainak gyűlése volt, melyet Bakcsi Ferenc képviselt hívott egybe s mely a legnagyobb rendben folyt le. A rend, személy- és vagyonbátorság kielégítő, sőt tekintve a megelőző években történt tűzkárokat, előnyösnek mondható. A keleti marhavész Uzonban meg mindig uralg, s a vészkerület Uzon központtal újból alakítottat.

A megyei főorvos constatálja, hogy a közs.

egészségi állapot nem rosszabb, mint november havában, december havában a roncóló toroklob, mint járványos betegség foglalt tágasabb tört.

A kir. adófelügyelő jelentéséből kiemeljük, hogy a megye területén a múlt hó folyamában egyenes adóban 60,297 frt 43 $\frac{1}{2}$, kr. folyt be, és azon hó végével 73,405 frt 29 $\frac{1}{2}$ kr. adóhátrálék maradt fenn.

A marhavasszal süjtött községekben az adó-végrehajtás felfüggesztetett.

Jótekonyság.

85.—878. eln.

Tekintetes szerkesztő úr!

A szokásos újvívi kéregetések megváltását tanácsunk a beállított 1878-dik évre is elintéztén van szerencsén a tek. szerkesztő úr szíveségével a nagyérdemű városi közönségnek a gyűjtés eredményét a következőkben becses tudomására juttatni:

Adakoztak: cs. és kir. állomás parancsnokság 30 frt. 80 kr. M. kir. VI. honvéd kerületi parancsnokság 8 frt. 60 kr. — A m. kir. csendőrpáncsnokság 6 frt. — A m. kir. pénzügyigazgatóság 11 frt. 30 kr. — A cs. és k. katonai élelmészeti bizottság 1 frt. Kolozsvári magyar kir. tudományegyetem 38 frt. 40 kr. — A m. kir. törvényszék és telekkönyvi hivatali osztály 16 forint 10 krajczár. — A m. kir. járásbíró 3 frt. 20 kr. Kolozsmegyei tiszti kara 9 frt. 20 kr. A városi közigazgatási és árvászeki hivatal 54 frt. 60 kr. A keleti vasút-forgalmi főnökség 3 frt. M. kir. bányaigazgatóság 9 frt. 60 kr. M. kir. adófelügyelőség 2 frt. 10. M. kir. táviratigazgatóság 6 frt. 40 kr. M. kir. postahivatalgondnoksága 5 frt. 20 kr. A m. kir. fővám-hivatal 2 frt. 30 kr. M. kir. adóhivatal 2 frt. 10 kr. M. kir. illetékszabási hivatal 2 forint 6 kr. M. kir. jószágigazgatóság 15 frt. 50 kr. M. kir. építészeti hivatal 30 frt. M. kir. távirat-állomás főnöksége 6 frt. 80 kr. M. kir. dohánygyári igazgatóság 5 frt. 10 kr. Helybeli kiváltástól kereskedő társulat 26 frt. 50 kr. Takarékpénztári igazgatóság 8 frt. Zálogkolon és hitelbank igazgatóság 3 frt. Kisebítő pénztár 11 frt. 50 kr. Kolozsvári iparosok hitelszövetkezete 5 frt. I Magyar, általános biztosító társaság 10 frt. „Tisza” biztosító-társaság 5 frt. Róm. kath. plébánia 14 frt. T. kegyesrendi atyák háza 6 frt. Helvét hitd lelkesítő kar 8 frt. Reform. tanári kar 10 frt. Unitarius lelkesítő kar 6 frt. 50 kr. Az ágostai hitv. lelkesítő és tanítói kar 2 frt. 30 kr. Görög. egyes. egyház 2 frt. Görög. nem egyes. egyház 1 frt. Belvárosi kerület 193 frt. 27 kr. Kétfélekötű kerület 26 frt. 90 kr. Hidelvei kerület 43 frt. 67 kr. Külmonostor- és szén kerület 64 frt. 28. rr. Kül-magyar és külközép kerület 56 frt. 65 kr. Begyűlt tehát az 1878-dik újvívi közvételek megváltása címűen összesen 743 frt. 47 kr, mely összegből a nyomtatási és gyűjtési költségek leszámítása után maradt az a szegény alap javára tiszta bevétel 675 frt. 47 kr.

Egyszeremind elismeréssel közölte a kiváncsi, hogy Risányi János külközép-külmagyar ker. kapitány és Philippi Gyula kétfélekötű ker. kapitány a gyűjtésüknek javukra esendett 10%-kát a nemes család érdekében nem vették igénybe.

A nagyérdemű közönség gúmeslelkűségének ezen újabb fényes bizonyítványa által, hathatós jelét adta a szegény-ügy iránti nemes buzgóságának az azon becses támogatásnak, melyben hatóságunkat a szegények állapotának javítása körül is részesíti, fogadja azért összesen, ugymint egyenkint, a szenvedő emberiség nevében forró köszönetemet.

Kolozsvárt, 1878. jan. 8-án.

Simon Elek, polgármester.

Jogi rovat.

Hivonat a „Hivatalos Értesítő”-ből.

Bisztricsányi Lajosnak Hruha Jakab elleni ügyében, ez utóbbitnak 1316 fokra becsült n. enyedi ingatlanai márcz. 9-én eladatnak.

Magyari Jánosnak Márton Ferenc és József Krisztina elleni ügyében, ez utóbbiaknak 1419 frt 40 krra becsült abásfalvi ingatlanai febr. 16-án eladatnak.

Nagy-Szeben városi közönségének Wolf Mihály hagyatékára és Wolf Anna elleni ügyében, ez utóbbiaknak 11061 frt 92 krra becsült nagy-árisznói ingatlanai febr. 22-én elárvereztetnek.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1878. jan. 10.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter, az 1876. évi 28. t. cz. 3. §-ban nyert felhatalmazáshoz képest, a torda-aranyosmezei tanterületen: ifj. Káldra Miklós birtokost Topánfalva, Szekatura, és Albák; Burs János birtokost Bisztra; idős Káldra Miklós birtokost Nyágra és Skerisóra; Vasi József birtokost Alsó-Vidra és Ponorre; Gombos Mihály birtokost Felső-Vidra; Kolozs Lajos g. kel. esperest Csákó, Dombó, Hidas, Mohács és Örményes; Tolvaj Károly közigazgató M.-Décse, Alsó- és Felső-Füged; Magyarai Efrim polgármestert Felvinc; Sükösd Ferenc ev. ref. lelkesztő Kocsárd, Szt.-Földvár és Veresmart; Zathureczky Károly ev. ref. lelkesztő Gyéres, Gyéres-Szt.-Király, Egerberg, Keresztos és Ar.-Polyán; Basa Mihály ev. ref. lelkesztő Harasztos és Kereszt; Szabó Lajos unit. lelkesztő Kövend, Bágony, Rákos, Várfalva, Mészáros, Alsó- és Felső-Szt.-Mihályfalva, és Sinfalva; Csongvai Lőrincz szolgabíró Csege; Veress Dénes Oláh-Rákos, Mikes, Szoltye, Szind, Szelice, Csűrlye, Kis-Fenes, Komjástseg és Koppánd; Pap Simon közigazgató M.-Péterd, Kis-Péterd és Felső-Péterd; Domján Ferenczet Szent-László; Vláza Péter g. kath. esperest Indal, Hésdát, M.-Szilvá, Pusztá-Csán, Pusztá Szt.-Király, Pusztá Szt.-Márton, Hagymás, Kákova, Kis-Oklos, Pusztá-Egres, Ruha-Egres, Alsó- és Felső-Szolcsa, Alsó- és Felső-Füle, Alsó- és Felső-Podása és Lunka; Moga László szolgabíró M.-Kapus, M.-Orbó, N.-Iklánd, Méhes, Velkér, Mész-Záh és Soóspatak; Tarsaly Káldra birtokost Túr; idős Zsákó István birtokost Torozók; Kumerlänger József birtokost Offenbánya; Pál János közigazgató Borév és Vidaly; Rusz László birtokost Csora, Brezest, Muncsel és Szárts; Szabó Constantin birtokost Lupsa és Sásza-Vince; Balázs István ev. ref. lelkesztő M.-Léta; B. Kemény Ödön birtokost Kisbánya-havassa, Bikalat, Szurdok, Berkes, Magura és Aljára; Hancz Pál birtokost Koeze, Hadrév, A-Lona, Gerend, Maros-Ludas és Maros-Bogáth; végül Fostó Géza szolgabíró Maros-Lökence, Mész-Bodon, Mész-Szengyel, Mész-Szakál, Mész-Keménytelke és M.-Tóháth községek számára ideiglenes iskolafelügyelőkké nevezte ki.

— **Várad Antal, Mózes** a holnapról elmarad, még pedig azon okból, mert diszlethezése nem készült el egészen. De szombathoz egy hétre 18-án okvetlen szíre kerül. Intendánsunk semmi költöget nem kimélve Mózesre egészen új diszlethekeket festet Beczkó J. által, azon világhírű mintázások után, melyeket a nagy Napoleon egyiptomi hadjárata alkalmával az általa odavitt tudósok gyűjtöttek s Egyiptom leírása cím alatt kiadtak. E roppant nagy köteteket Szabó Károly köziszelelti tudósunk volt szives az egyetemi könyvtárból ez alkalomra kikölcsönözni. Nyitány, közzenék, melodramok, Rossini Mózes című operájából lesznek alkalmazva, mi szintén emeln: fogja a mű hatását. Biztos forrásból tudjuk, hogy maga a szerző Várad Antal is jelen lesz az első előadásán. Semmi kétség nem lehet tehát abban, hogy ez estén oly tele színház lesz, minth a szerző fénkölt drámája, az intendáns áldozatkészsége s a közreműködők buzgalma kiérdemel. Lapunk előre egy szép részletet fogja mutatványul közleni a műnek. Mózes helyett holnap azért szintén újdonság adatik. Melhac szellemes színműve: Az attaché vagy 20 millió, mely Budapesten már többször tetszéssel adatott.

— **Kolozsvármegyei hivatalos közlönyéből** megjelent és beklüdetett hozzánk az I. szám két kis iven. Tartalmát első sorban a megye statisztikai adatai képezik, melyek a megye adminisztratív beosztását tüntetik föl; azután jön egy referáda a megyei választások eredményéről, valamint a választáskor tartott közgyűlés többi határozatairól; végre egy csomó főispáni, alispáni, adófelügyelői stb. körrendelet s egy csomó közövény zárja be az első szám közleményeinek sorát. Az egész lap elég ügyesen van összeállítva, amiből egy autographia segítségével aligha nem jutányosabban el lehetne érni a célt, mely e lap alapítására indokul szolgált. Egyébiránt a lap ára évenként 4 frt; azonban hogy mikor jelenik meg, valamint ki a felelős szerkesztő — elég fűrészen nincsenek megjelölve, de az illető közgyűlési határozatokból következtetve, Bónis István főjegyző és Hory Béla árvászeki ülnök urak teljesítik a szerkesztői teendőket.

— **A helybeli** ev. ref. főtanodában, az 1877—78. tanév első felében tartandó nyilvános vizsgálatok sora. Január 24. d. e. 8—11-ig, I. éves bölcsészek, az egyetemes történelemből. 24. d. u. 2—5-ig, II. éves bölcsészek, a természet-tanból. 25. d. e. 8—11-ig, I. éves bölcsészek, a mennyiségtanból. 25. d. v. 2—5-ig, II. éves bölcsészek, az állattantból. 26. d. e. 8—11-ig, I. éves bölcsészek, a vegytanból. 26. d. u. 2—5-ig, II. éves bölcsészek, a magyar történelem és a magyar alkotmánytanból. 27. d. e. 8—11-ig, II. éves bölcsészek, a lélektanból. 28. d. u. 2—5-ig, I. éves bölcsészek, a hellénből. 29. d. e. 8—12-ig, II. és I. éves bölcsészek, a latinból. 29. d. u. 2—5-ig, II. éves bölcsészek, a hellénből. 30. d. e. 8—11-ig, VI. közép osztály, minden tantárgyból. 30. d. u. 2—4-ig, I-ső elemi osztály, minden tantárgyból. 31. d. e. 8—11-ig, V. közép osztály, [minden tantárgyból. 31. d. u. 2—5-ig, 2-ik elemi osztály, minden tantárgyból. Február 1. d. e. 8—11-ig, IV. közép osztály, minden tantárgy. 1. d. u. 2—5-ig, 3-ik elemi osztály, minden tantárgyból. 2. d. e. 8—11-ig, III. közép osztály, minden tantárgyból. 2. d. u. 2—5-ig, 4-ik elemi osztály, minden tantárgyból. 4. d. u. 2—5-ig, I. közép osztály, minden tantárgyból. Kolozsvárt, 1878. jan. 10-én Debreczeni József, tanvezető.

— **Meghívás.** F. hó 12-én azaz szombaton délután fél 3 órakor felzúrtó szakeladás fog tartatni a kolozs-monostori m. kir. gázd. tanintézet felső tantermében: „A tűzvész s érültjeinek nyújtandó első orvosi segély” előadja dr. Salamon József, mely előadásra az érdeklődő t. közönséget ezenel tiszteletteljesen meghívja a parancsnokság.

— **Nyílt köszönet.** A helybeli t. közpész-társulat a városi ipariskolák múlt 1876—77-ik tanévi költségeiből fennmaradt deficit fedezésére 11 frt 57 krt, azaz tizenegy frt ötven hét krt utalványozott, a mely összeget a társulat megbízottja t. Balla László nr alólírottak már át is adott. Fogadja a t. társulat e szíves segélyért az ügy nevében a felügyelő bizottság há-

lász köszönetét. Kolozsvárt, 1878. január 10-én. Az ipariskolák felügyelő bizottsága nevében: Várad Károly, igazgató.

— **Öngyilkosságok** Tauffer Sándor, előbb kereskedő segéd, utóbb pedig a Tauffer féle czukrászatban segédkező ma reggel cyanalkival megégette magát s alig pár perc alatt megcsúnt élni. — Hétőn (decz. 7.) pedig Cserei Amalia, egy eszmadia 18 éves leánya szerelmi bánat miatt gyufával mérgezte meg magát s meg is halt bele.

— **Debreczenben is akarnak** műipar-tárlatot rendezni. Egy polgár a kolozsvári műipar-tárlatsikeről áthatra, nyílt levelet intéz a „Debreczen” jan 9-ik számában Debreczen és Hajdúmegye főispánjához, felkérve a főispánt, hogy ragadja meg a kezdeményezést, s rendezzen valami jótékony célra műipar-tárlati kiállítást.

— **Öngyilkosság.** Tóth Béla, a n.-szebeni hadapródi iskola 2 od osztályos nővendéke tegnap-élt reggel fél 6 órakor, a tanteremben föbe lőtte magát.

— **Szabó János** maros-vásárhelyi honvédalezredet — mint ottani levelezőnk írja — megdöböntő csapás érte, szeretett fia: Béla, a ki január 6-án még a legjobb kedéllyel vett részt egy házias táncestélyen, január 9-én délután a diphteritis áldozata lett. Nyugodjék csendesen! Argus.

— **A dohány- és szivar** különlegességi árszabályban 36-ik tétel alatt felsorolt Virginiai-salon szivarok ezentúl új, sajtolatlan alakban készítették, azok anyagsulya egytál 100 darabonként 300 grammól 400 grammra felemlített. Ezen anyag-szorításnak megfelelően az említett szivarok ára következőleg állapítatik meg:

3 frt 80 krral 100 darab köteget szivarért, 4 forinttal 100 „ „ „ „ 16 krral 4 „ „ „ „

Mindaddig, míg a régi alaku sajtolt Virginia-salon szivarok készlete tart, azok — az újalaknak mellett — az eddigi áron hagyatnak forgalomban.

— **A légszesz** mint orvoslószert. Nem mindenki tudja, hogy a köhögés, nevezetesen egyik leggonoszabb faja a számarhurut azzal is meggyógyítható, hogy az illető a légszeszgyárba megy s ott néhány óráig tartózkodik naponkint abban a kamarában, a hol a légszeszgyártás alkalmával kifejtett légmetet szivhatják be.

— **A Miletica-pör** tegnapelőtt tárgyalásán Boskovics József, Rankovics Györgyöt és Jovanovic Jovánt hallgatták ki. A kérdések főleg az inkriminált „Szerb király”-beli vacsora körül forogtak s Boskovics, kire Rankovics azt vallotta, hogy ott látta őt is, mikor Miletics Milánért, mint szerb királyért toasztozott, mérgeződve kiáltott: Ez hazugság! Nézzem a szemembe, ha becsületes ember. Az elnök szigoruan megróttá a heves szerbet. Miletics is izgatott és mérges volt, kétszer kiáltotta: „Ez ellen semmiségi panaszt jelentek be” s az elnöknek esőngettyű-szavával kellett őt elhallgattatni. S mind ez azért, mert a törvényszék nem engedte meg védőjének, Politnak, hogy közvetlenül s nem az elnök által intézzen kérdéseket a tanukhoz. Egy különös eset is történt. Rankovics György tanú elvégezte vallomását, a közönség közé ült s onnan hallgatta a tárgyalást. Hirtelen zaj támad körülte s Rankovics kilépett a közönség köréből: „Kérem elnökúr, a hallgatóság között van egy aszszonyság, ki engem már tegnap is megtámadott az utcán s azt mondta, hogy nekem akasztóia kell, most is megtámad és szidalmaz.” Polit belekiáltott: „Ez nem tartozik ide.” Az elnök jegyzőkönyvébe vétette az esetet s fegyelmi fogsággal fenyegette a rendezárokat.

— **Betegsége** első stádiumában mosolyogva jegyezte meg Victor Emanuel: „Bizony bizony meg meghalok. Nagyon restelném a a dolgot, ha utóljára még addig se bírnám ki mint az a mankós Garibaldí vagy az öreg — pápa.

— **Kossuth és Victor Emánuel.** Az elhunyt népszerű király elhunytá alkalmából érdekesnek tartjuk feljegyezni e kis anekdotát: — Viktor Emánuel, mint par excellence vadász és egyébként is mozgalmass sportférfi, gyakran napokig nem tért lakására s és tudva levő volt róla valami olyanféle tulajdonság, mintha maga is idegenkednék az — udvari légtöről. Ki nem állhatta a ceremóniákat. — Mikor legnagyobb hazánknak meglátogatta baracconei remete lakásában és Kossuth meglehetősen fesztelenséggel felemlített néhányat az ő általános nézeteiből a dynasztikus kormány formák iránt, Victor Emánuel azt mondotta neki: „Csak én rám ne haragudjék ám uram — ugymond — sohse volnék én király, de mikor nekem az a — mesterségem.”

— **Mr. Archibald Forbes** a „Daily News” híres tudósítója, méltó jutalomban részesült kiváló érdemeiért. Midőn Mr. Forbes Londonba visszatért, a „Daily News” tulajdonosai 2000 font sterling vagy 20,000 forint összegű külön kedvezményben részesítették. Azután könyv alakban kiadta tudósításait és a tiszta jövedelmét Forbesnek és munkatársainak juttatták. Mindezen előnyökön kívül Amerikából azon ajánlatot kapta Forbes, hogy rendezzen fölulvasásokat az Unio nagyobb városaiban. Egy impressarió 5000 font sterlinget illetőleg 50,000 forintot ígért neki, ha egy fölulvasási ciklusra hajlandó Amerikába átrándulni. Forbes hir szerint elfogadta e javaslatot s így ez egyetlen hadjárat 200,000 márkát jövedelmez neki. Megemlítendő, hogy Forbes nem ka-

pitány, mint a lapok elneveztek, egyáltalában nem is katona, miért is méltán büszke lehet arra, hogy mint egyszerű hírlapíró alapos és világos tudósításai által mennyire kitüntette magát.

— **Mengoni**, a híres olasz építész, borzasztó szerencsétlenség érte a milánói „Galleria Vittore Emanuele”-n, e nagy árucarnokon, melyet már tizenkét év óta építenek az ő terveiszerint. Az építész a roppant csarnok homlokzatára ment föl három társal, megtekinteni a munkálatokat. A legmagasabb csúcsra hirtelen elbillent egy deszka s Mengoni lezuhan a mélybe. Az eliszonyodott alantállók még látták, mint igyekezett a szegény ember esése közben belekapaszkodni valamely párkányba vagy épülettába. Persze sikertelenül. Rögten meghalt a következet. Mengoni még nem volt ötvenéves.

— **Raspail Ferencz**, mint egy párisi távirat jelenti, 84 éves korában meghalt. Az elhunyt a francia radicalisok egyik kiváló képviselője volt. Minden hatalom gyűlölt volt előtte. Az 1830-iki forradalomban részt vett s megsebesített. 1834- és 35-ben a Reformatéur szerkesztette s ezen idő alatt huszszor ítéltetett el. Száz-ezer franknál több pénzbírságot szabtak ki rá. Egész 1869-ig, midőn a törvényhozó testületbe megválasztott, az egész időt fogságban vagy száműzetésben töltte. Hosszabb ideig mint orvos is működött, s a kámfort használta universalis gyógyszerként. A februári forradalomban ismét részt vett s ezért öt évi fogságra ítéltetett. 1869-ben ismét megválasztottat a törvényhozó testületbe. A francia-német háboru után mint a kamra korelnőke működött. Benne a socialisticus democratia legbuzgóbb híve tűnt le a szenvedélyes eseklévő színpadáról.

Legújabb francia színmű először

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlet 99-ik szám. Kolozsvárt, szombat január 12-én 1878.

először

Husz millió!!!

(L'attaché.)

Színmű 3 felv. Irta Meilhac és Halévy. Fordította Knyaskó Lajos.

1-ső felvonás: „Udvarlás a hazáért.” 2-ik: „Csak az a husz millió ne volna.” 3-ik: Husz éves láng, harminczas sziv.

SZEMÉLYEK:

Scharpf, báró ***i nagy követ Szentgyörgyi. Bároné, neje — Boér Hermin. Fügés ur, követségi titkár — Kassai. Prachsl gróf (az attaché) — E. Kovács Gyula. Palmer, báróné (Madelaine) — Boér Emma. De Meré Lucien — Krasznai. Mezray — Várad Albert. Frondeville — Lovász. Estillac — Török Károly. Ramsay — Ditrói. Inas — Fehérvári Tóni.

Urak. Hölgyek. Béli vendégek.

Kezdeté pontban 7 órakor.

KÖZGAZDASÁG.

Kimutatás.

A debreczeni „Ipargyesületi takaréék és hitelintézet” pénztár forgalmi kimutatása 1877 jan. 1-től decz. 31-ig.

Bevétel.

Kézpénz maradvány a múlt évről 14,429 frt 96 kr, váltókból 743,300 frt 25 kr, váltók viszeszámításából 139,203 frt 51 kr, előlegekből 22,015 frt — kr, szenvedő előlegből 11,050 frt — kr, betétekből 246,154 frt 58 kr, kamatokból 25,387 frt 19 kr, különbözökből 22,447 frt 13 kr, értékpapír eladásból 26,180 frt 55 kr, ércpénz eladásból 2445 frt 15 kr, szelvényekből 1135 frt 86 kr, üzleti költség megtérítésből 149 frt 83 kr, perköltség megtérítésből 106 frt 95 kr, adó megtérítésből 106 frt. 26 kr. házővedelemből 1602 frt 50 kr, jutalékból 610 frt 1 kr, sorsjegyrészjegyből 930 frt — kr, [kezelés díjból 1106 frt — kr, részvényátírásból 253 frt — kr.

Összesen 1,258,613 frt 73 kr.

Kiadás.

Tiszti és szolga fizetésre 5160 frt, váltókra 777073 frt 35 kr, viszeszámított váltók beváltására 155,875 frt, előlegekre 18,692 frt, szenvedő előlege 8650 frt, betételekre 214,718 frt 76 kr, kamatokért 2,867 frt 93 kr, különbözökre 19,678 frt 31 kr, értékpapír vásárlásra 28,431 frt 51 kr, ércpénz vásárlásra 1872 frt 95 kr, szelvények vásárlására 875 frt 84 kr, üzleti költség 990 frt 02 kr, perköltség előlegre 415 frt 25 kr, adóra 1,513 frt 22 kr, Intézeti házra 1,393 frt 99 kr, szelvények 875 frt 84 kr, illetményekért 1101 frt 95 kr, elnöki tiszteletdíjért 166 frt 66 kr, napibiztosi díjakra 896 frt, lakbért 800 frt, jótékony adakozásra 142 frt, 1875/6. évi osztalékra 7654 frt, kézpénz maradvány dec. 31-én 9,638 frt 15 kr.

Összesen 1,258,613 frt 73 kr.

Ipargyesületi takaréék és hitelintézet.

A „KELET” magán-táviratai.

Feladatott Budapestén jan. 11. 11 ó. — p. d. e. Érkezett Kolozsvára jan. 11. 11 ó. 16 p. d. e.

Uralkodónkat, Rajner képviseli Victor Emanuel temetésén, Umberto meghívja a Vatikánt a temetésre, a nemzethez kibocsátott kiáltványában jelenti, hogy a meglevő intézményekhez, az olasz egységhez ragaszkodik, erényben apjához méltó akar lenni.

A Sípában levő török sereg megadta magát, 41 zászlóalj, egy ezred lovas, tíz ütegágyu fogságba jutott.

A porta küldöttéi a békealkudozásra: Reuf, orosz főhadiszállásos Miklós ezáreicsnöl és Ismail Mihályhoz megy Ázsziába.

Mehemed Ali a Balkánon délre van táborozva.

Szulejmant a fővezérségről leteszik s a fővárosba hívják.

Távirati tudósítás

a budapesti ártúzsde hivatalos árjegyzeteiről január 9-ről.

	F a j	Ára 100 kg.	
		tól	ig
Gabona		frt/kr	frt/kr
Buza	bánsági tiszavideki pestvidéki fehérmegyei bácskai	10 40 10 75 11 20	— — —
Rozs	magyar	7 40	7 55
Árpa	takarmány malata	7 40 8 25	7 55 10 20
Zab	magyar	6 30	6 65
Tengeri	bánsági másnemű	7 15	7 15
Repce	káposzta bánsági	—	—
Köles	magyar	7 —	7 25
Szokvány (Usanoe)	buza tavaszra szállítandó Szept.—Oktre szállítan. tavaszra szállítandó Májusra—Junira szállit. káposzta Aug. Szept. szál. bánsági Jul. Aug. szállit. 100 liter százalékként.	10 75 — 7 25 30 32 1/2	10 85 — — 30 32 1/2
(ny.) zesz		32 1/2	32 1/2

Érték- és váltófolyam.

1877. január. 10-én.

Magyar aranyáradék	91.15.
„ kincstári utalv. 1 kibocsát.	113.50.
„ 2 „ „	106.25.
„ keleti-vasut elsőbőség 2 „	73.—.
„ állami kötvény 1876 év	66.50.
„ vasuti kötvény	98.75.
„ földterhermentesítési kötvény	73.75.
temesi „	77.75.
erdélyi „	76.40.
horv. slavon „	85.—.
magy. szőlődezmá váltáság	80.—.
Oszt. egységes államadósság papírban	63.60.
„ ezüstben	66.90.
„ aranyáradék	74.60.
1860. államsorsjegy	113.75.
Oszt. nemzeti bank részvény	8.12.
„ hitelrészvény	220.50.
magyar. hitelbank	207.25.
Ezüst	103.65.
Cs. k. arany	5.63.
Napoleon'dor	9.52.
Német birod. mark	58.80.
London	119.—.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: Békésy Károly.

Nyílttér.)*

Deési kir. törvényszéki bíró dr. Pap László nyílt levélben védekezvén, bizonyos állítolag általam terjesztett, ötet kissébbít rágalmazási ügyben azzal fenyegetndött, hogy kötelességének ösmerendi ellenem, [mint közvetlen rágalmazója ellen, nem különben ezen rágalmak további terjesztői ellen a maga útján elégtételt követelni.

Pályázati hirdetmény.

Brassó megye hétfalusi, alvidéki és felvidéki szolgabírái mellé évi 700 frt fizetéssel, segéd szolgabírói állomások lévén rendszeresítve, ezek főispáni kinevezés útján lesznek betöltendők.

Felhívom pályázni kívánókat, felszerelt pályázati kérvényüket hozzám **folyó hó 20-káig**

benyújtani.

Végzett jogászok a kinevezés alkalmával előnnyel bírnak.

Brassó, 1878. január 9-kén.

Brassó megye alispánjától.

ROLL GYULA, alispán.

Nem hivatalos.

Alólírt tisztelettel ajánlom a n. érd. közönségnek, igen szép virágzó **hyacint-jaimat**; a tavaszi időre egészen **új faju**, tiszta **fekete s mindig nyíló thearzáimat**; ugyszintén más faju **rőzsáimat** különböző színben és nagyságban. — Megrendelésre a leggyorsabban készítek bármilyen mennyiségű **báti és menyegzői kézi bouquetteket**, izléssel és a legnagyobb csinnal; ugyszintén kaphatók nálam **jutányos áron**, bár mely időben és mennyiségben élővirágból készített **cotillon-bouquette-ek** és koszorúk.

MAREK JÁNOS kertész,

Lakik: hegy-völgyutca 18. szám.

(12) 1—8)
A kolozsvári indóházánál a gyertyaféltől a fa Barakkánál van a legolcsóbb fa, mert egy öl **csak 7 frt 50 kr. 0. ó.**
Az eladási helyet egy veres zászló jelzi, a hol is Abraham S. felügyelőnél kora reggeltől, késő estig a fa árvehető és kifizethető.

Árverési hirdetmény.

I. A haszonbérlet tárgyát képezik a n. enyedi ev. ref. főtanoda tulajdonában lévő T. Szt.-György és hozzá tartozó Gyertyános, Bedellő, Toroczko, Borév, Alsó—Felső-Podzsága, Alsó—Felső Szolcsa, Décse, Miklóslaka, Miriszló, Enyed, F. Enyed, Szent-Imre, Szent-Király, Becze és Ujfalu, Henningfalva, Vingárd, Tóhát, Gergelyfája és Spring községek ingatlanai lak- és gazdasági épületekkel, vetésekkel, melyek feltár szerint adatnak át, a haszonbéri feltételek értelmében, azokhoz tartozó földesuri jogokkal és esetleg kissőbb kir. haszonvételekkel és gazdasági felszerelvényekkel. (8) (2—3)

II. Árverezni kívánók, vagy ajánlat-tevők kötelesek a kikiáltási ár, vagyis a sz.-györgyi birtoknál egy évre 3200 forint; décsi birtoknál egy évre 2000 forint; Miriszlónál egy évre 600 forint; Enyednél egy évre 1500 forint; F. Enyednél egy évre 650 forint; Sz.-Imrénél egy évre 1400 forint; Sz.-Királyi birtoknál egy évre 1300 forint; Henningfalvánál egy évre 2610 forint; Vingárdi birtoknál egy évre 4400 forint kikiáltási árnak 10%-át bántépénzül készpénzben, vagy óvadék képes államkötvényekben árfolyam szerinti értékben, az árverés kezdete előtt letenni, vagy beküldeni a főtanoda gondnokságához.

III. Zárt ajánlatok csakis írásban a főtanoda gondnokságához, az eddig már beadott ajánlatok, ezen feltételek mellett figyelembe vételével, 1878. évi január-hó 26-dik napjáig adhatók be.

A szóbeli nyilvános árverés ugyancsak a főtanoda gondnokságának hivatali helyiségében Nagy-Enyeden, 1878. január-hó 28-dik napján d. e. 10 órakor fog megtartatni.

IV. A főtanoda egyes jószágai a szóbeli árverésen, vagy írásbeli ajánlatot tett, kellő biztosítékot nyújtó legtöbbet ígérőnek fognak haszonbérbe adatni.

V. A haszonbérlet kezdetét veszi 1878. évi január-hó 28-dik napján, s tart hat egymásutáni éven át 1884. április-hó 24-dik napjáig.

VI. Az évi haszonbér 1/4-ed, vagy 1/2-öd évi előleges részletekben, a főtanoda pénztárába fizetendők.

VII. Haszonbérlet köteles egy évi haszonbér összegnek megfelelő kézi, vagy jelzálogban biztosítékot nyújtani.

VIII. A kötetendő haszonbéri szerződés általános feltételei, 1878. január-hó 14-dik napjától, 1878. január-hó 26-dik napjáig, a főtanoda gazdaságosnoki hivatalában a hivatalos órákban megtekinthetők, melyek kellő biztosítékot nyújtó a legtöbbet ígérőre nézve, az árverezés napjától azonnal kötelezők.

Az erdélyi hely. hitv. áll. ig. tanács, Kolozsvárt, 1878. január 6-kán tartott üléséből.

NAGY PÉTER, elnök.

BODOR ANTAL, titkár.

100 forint

és több havi mellékköltséget ígér egy hírvess ház: ügynököknek, tanítóknak, magányosoknak és nyugdíjasoknak a vidéken. Ajánlatokat (csak n. met nyelven) A. B. C. Nro 241 jegy alatt ellát Daube G. L. és társa hirdetés-felvételi irodája Bécsben, I. Singerstrasse 8.

(398) (6—12)
!! Mell-betegeknek !!
30 év óta közkezeletben részesült és orvosi jóváhagyás folytán leghatásosabbnak bizonyult
Seyrischer KRAUTER-SAFT
für Gichtleidende.
Preis 1 Flacon 50 Kr.
fr. állapotban mindig kapható.
Raktár: Kolozsvárt Dietrich Sámuel urnál.
Egy üveg ára 88 kr.

Szőlő termelőknek.

(328) (21—*)

Borsajtók fa- és vas-alappal,
Borfejtő-gépek,
Gumi és kendertömlők,
Szivattyus és házi-kúta,
Tűzoltó mozdony-fecskendők,
(Hydroffor) vízszelő-gépek,
kaphatók

Walser Ferencz,

első magyar és tűzoltó-szerek gyára,
harang- és érezöntöde erdélyországi fiók-telepe, szerelő és javító műhelyében bel-monorutca 12. szám
Kolozsvárt.

Minta- és képes árlapok kívánatra beküldetnek.

STEIN JÁNOS

m. k. egyetemi könyvnyomdász Kolozsvárt,
ajánlja a kolozsvári ev. ref. főtanodának, általa már évtizedeken át kezelt

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDÁJÁT,

a melynek helyiségei a legutóbbi időben tetemesen megnövekedtek és a munka eszközei a kor igényeinek megfelelőleg, tökéletesítve és szaporítva vannak.

A használandó betűk a jelenleg divó legmodernebb minták szerint öntve, a **könyomdát** kítőző metsző kezeli. A **nyomdai munkák** kiállításához szükségelt anyagok a legjobb és legolcsóbb forrásokból erednek.

PAPÍR GYÁRI ÁRBAN SZAMITTATIK.

Munkát minden időben, még éjjel is elvállal és a leggyorsabban s a legjutányosabban eszközöl.

A gépek elegendősége, valamint a munkaerők teljes száma teszi lehetővé, hogy minden

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI MUNKÁT

határozott időre, tisztán, izléssel s oly olcsó árbán képes előállítani, hogy e nemből bármely hazai nyomdával versenyezhet.

Mindenemű és nyelvű **könyvek**, bármiféle **rovatos ívek**, **körlevelek**, **árjegyzékek**, **számlák**, **nász- és gyász- és vigalmi jelentések**, **névjegyek**, **meghívó-jegyek**, **tánczrendek**, **gyógyszertári-jelzetek**, **bor- és roszolis- és más vignettek**, **újévi és más alkalmi üdvözlőlevelek**, **baromutlevelek**, **vásároczédlak**, **hirdetmények**, bármilyen nagyságú **falragaszok**, szóval minden e szakba vágó munkák **izletes kiállítását** elvállalja.

Különösen a kir. törvényszékek, megyei- és városi hatóságok és a községi előljáróságok figyelmét bátor arra felhívni, hogy a hivatali szükségletekre megkívántató nyomtatványok gyors kiállítására s legolcsóbb árszámítására különös súlyt fektet.

Előleges költségvetéssel is készséggel szolgál, a gyakrabban előforduló s törvényszerű mintázatok birtokában lévén.

Az új „**polgári törvénykezési rendtartás**”-ban és a **Kolozsmegye gyalmai egyesbirája által a községi előljáróságok részére kiadott „utasítás**”-ban előforduló magyar akár román szövegű nyomtatványokból — melyekből készletet tart — külön kis mennyiségben **konoz számra** is, jutányos árbán szolgál. Az „**utasítás**”-ban előforduló mintáknál világosan kiteendő: **magyar vagy román szövegű** nyomtatvány szükséges-e?